

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr.,
1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr.,
1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

pare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 6 Martie st. v.

Un guvern, care are conștiința, că are rădăcini în populațiunea țării ce guvernează și se mai bucură și de încrederea tronului, nu poate fi nici când guvern de partid. Se va răzima, ce e drept, pe o majoritate parlamentară, însă, dacă guvernul este compus din oameni trezi la minte, va căuta să fie al tuturor și nu numai al partidei din care a eșit.

Ar însemna . . . , ba însemnează a nu avea nici cunoștințele abecedarului politic cei-ce sunt conduși de credința, că majoritățile, așa după-cum le aduce înțelegerea, pot face ce lor le place, pentru-că sunt . . . majorități. Scopul constituționalismului parlamentar nu poate fi tirania multora, pentru-ca să împedecă tirania unuia. Tirania multora sau tirania unuia tot tiranie este. Și dacă e vorba să alegi între aceste două soiuri de tiranie, dă-mi și aici, că răul cel mai mic trebuie să fie mai mic decât cel mai mare.

Guvernul actual al Ungariei, de doisprezece ani, de când are frânele în mână, nu credem să se fie ocupat vre-odată cu teorii de aceste. Ca guvern, eșit din partidul „liberal“, se vede a fi fost totdeauna de credința, că el e „liber“ a face ce vrea. Mai ales se vede a fi fost de credința aceasta, fiindcă el a știut, că și partidele, de care se răzima, n'are încoace, trebuie să-l lase să facă ce voiesc. Aceasta cu atât mai virtuos, cu cât nu atât din partid a eșit guvernul, cât partidul a eșit din guvern. Prin mijlocirea, osteneala și chiar și anticipațiunile de sume considerabile de bani dela guvern s'a creat partidul.

Guvernul actual însă n'a uitat nici maxima cea veche: o mână spală pe cealaltă, și așa guvernul, pentru-că partidul îl suferă să facă ce vrea, îl recompensează pe cest din urmă cu felurite grăunțe din budget, ca să-l țină la olaltă, spre a se pute, în timp de nevoie, răzima de dînsul.

De urmările mai îndepărtate din o astfel de procedere prea puțin îi pasă.

Având în vedere dăcerea: de „*praesenti gaudet ecclesia*“, numai la prezentul seu se gândește.

De aceea, ca să-și asigure pozițiunea prezentă, se demite la ori-și-ce, numai să se poată susține la suprafața situațiunii.

Face legi contra presiunii și a corupțiunii, le dă parlamentului să le voteze. Însă după-ce el, adevărat guvernul, și-a fost trimis de mult agenții, dându-le ordinul de a paralisa ori-ce acțiune, care s'ar simți că e contrară guvernului.

Guvernul unguresc actual însă, cu toate aceste trebuie să simte mare slăbiciune în sine, în partidul seu și mai mare în încrederea de care ar trebuia el să se bucure înaintea populațiunii din țeară.

Eată pentru-ce o dă-mi aceasta.

Abia a simțit că partidele din opozițiune încă încep a se mișca, și eată-l cu o tactică nouă. Nu se mai mulțumesc a apela la șovinism, ci caută să rupă din elementele opozițiunii, învoindu-se a intra chiar și la tocmeli și învoeli cu opozițiunea, întru cât este maghiară.

Ne-am înșela însă amar, când am cugeta, că guvernul actual nu gândește mai departe decât numai la partidele maghiare.

În interesul existenței sale ni se spune, că guvernul ar avea deja planul făcut, cum să procedă, pentru-ca să slăbească și opozițiunea naționalităților namaghiare, cum am spus, tot în folosul seu.

Ar fi dar' numai cestiune de timp până când vom avea să ne delectăm la privelisea cea nouă, când va pune guvernul și naționalitățile namaghiare în contribuție, ca existența lui să fie cu atât mai asigurată.

Când se vor împărți rolurile pentru acest fel nou de activitate politică, se înțelege, că și noi Români avem să ne așteptăm la ispite nouă. Se va face negreșit încercarea de a ne sparge falanga, care mai ales dela 1881 până în ziua de astăzi a rămas intactă.

Nu ne surprinde de loc când auzim ce are de gând și cu noi guvernul. Sânt

alegerile în joc, cele pe un period de cinci ani, ear' alegerile aceste trebuie, după părerea lui, să le folosească, pentru a-și întări și mai mult pozițiunea. Ear' când rețatul unguresc întreg are să fie jertfit pentru a susține guvernul actual, cum ne-am pute noi închipui, ca noi Români să avem privilegiul de a fi lăsați la o parte?

Nu mai când e vorba de bine, noi Români nu plătim în fața guvernului actual nimica; când însă vorba e de greutate, de sarcini, atunci cum ar pute tocmăi Români să rămână afară din combinațiune?

Nu e vorba să rămână Români afară din combinațiune. Plămădeala cu partidul „liberal român“ să nu dospească nimica?

Pe cât scim, guvernul trage mari nădejdi de multă isbândă. Ceea-ce nu-i vor pute scoate la cale solgăbirăii, vice-comiți și comiți supremi, nădejduiesc că vor scoate la cale prelații nostri.

Nu voim să apremăm de acum, dacă nădejdea aceasta este și justificată, ear' dacă ar fi, ne măgulim cu credința, că nu față cu toți prelații nostri va fi justificată.

Ori-cum va fi, dl Tisza pare-că și-a perdut răbdarea și nu mai poate aștepta după fericirea ce-i pregătesc. Poate-că și nerăbdarea aceasta va fi una din cauzele, care îl îndeamnă a pripi cu eseriștea alegerilor, care așa se vor face în stăruie politică dela Budapesta, că alegerile nu în Septembrie, ci în Iunie a. c. vor avea loc pentru primul period de cinci ani.

Dacă el și cabinetul seu nu e al țării, de ce nu ar fi țeara a lui?

Compromisul austro-ungar. Din incidentul unei rezoluțiuni ce a luat-o dieta austriacă în privința cestiunii de bancă, „Budapester Korrespondenz“ împărtășește: Modificarea articolului 102 din statutele băncii, primită de către casa deputaților austriacă, în urma căreia participarea statului la dobândă are să se înceapă în loc dela șapte de la șase procente ale dividendei, poate să facă problematică toată efectuarea compromisului pentru anul acesta.

Bătrâna ședea la masă și cosea, ear' fata torcea fuior.

Cine erau aceste? și cum de era asta locuința lui Mărcuț Viteazul?

Bătrâna era mama fetei, asta ușor se înțelege, dar' îi mai era și mamă de suflet lui Mărcuț Viteazul, pe care, ca pe unul ce din frageda tinereță rămasese orfan de ambii părinți, vădându-l fără nici un sprigin, fără nici un ajutor, îl luase la sine și-l crescuse ca o mamă. Voichița, — căci așa se numia fata, — era abia de un an atunci, dar' crescând amândoi și jucându-se tot amândoi, pe nesimțite se ivi în ei dragostea, care, din ce cresceau, tot mai înfocată se făcea.

Din ce să trăiască fără de griji — avea bătrâna, căci era în stare bună, avea o moșie bună, care o lucra cu alți oameni, nu cu copilul ei de suflet, căci dragostea cea mare ce o avea cătră el nu o lăsa să-l vadă muncind, ci tot în voie bună, tot ca o floare.

Acum când ajunsese Mărcuț Viteazul în floarea vârstei sale, când toată lumea se mira de tăria lui trupeză, acum el era o adevărată mângâiere, adevărată fericire pentru bătrâna. Dar' apoi pentru Voichița?

Ear' Voichița? — nu era ea oare fată mare!?

Bătrâna vedea bine și cunoștea focul din inima Voichiței, care ardea pentru Mărcuț, cunoștea și inima lui Mărcuț, că era aprinsă pentru

O novelă la legea de gloate. „Pester Lloyd“ aduce scirea, că se poate ca încă în sesiunea de față să se senteze ambelor parlamente o novelă la legea de gloate. E vorba de sancțiunea penală a legii, de care și-au fost uitat părinții patriei în imbulzeala agendelor, și așa nu s'au luat încă dispozițiuni legale despre aceea, ce are să se întâmple cu glotașii, care nu urmează convocării.

Correspondență din Viena.

Viena, 17 Martie n. 1887.

În Berlin se pregătesc să facă din aniversarea a 90-a a Împăratului Wilhelm o grandioasă manifestațiune a puterii și a influenței Casei Hohenzollerilor. Întreaga Europă va fi reprezentată în capitala prusiană spre a omagia Împăratului Wilhelm. Se poate spune, că Casa Hohenzollerilor s'a urcat la zenitul gloriei sale.

Se poate să se urce mai sus, și se va urca oare? Aniversarea a 90-a a bătrânului monarch va fi și o manifestațiune de pace fără echivoc, și de sigur nu va lăsa o înfățișare de a nu vorbi cu ocaziunea aceasta vorbe de pace și de a nu pune înainte pe Germania ca pe paza păcii europene. Noi scim cum stau lucrurile în privința aceasta. Germania a întărit din nou prin septenat forțele ei militare și prin aceasta a silit și pe celelalte state la aceleași măsuri. Așa chip are protecțiunea păcii europene prin Germania.

Maghiarii sânt decizi de tot, de a urmări politica Germaniei, și ei socotesc deja cu faptul, că Germania vrea să întindă mâna sa până la Laita.

Această tendință vorbesce într'un articol, pe care îl publică un jurnal-unguresc din cele mai influente, „Egyetértés“, și pe care și D-Voastre l-ați publicat în jurnalul D-Voastre în extracțe. În locul Austriei să vină o Mare-Ungarie.

Programa lui Bismarck, pe care acesta o proclamase, deja în anul 1866 să se adeverească, și Casa Habsburgilor să transfereze centrul ei de gravitate la Budapesta, spre a crea posibilitatea prin aceasta Hohenzollerilor, ca să supună stăpânirii lor întregă Europa centrală și occidentală.

Dinastia poate oare să fie ea de acord cu acest proiect? Pe urmă Slavii și Românii din Austria și din Ungaria pot ei oare să aprobeze această abandonare a monarchiei? Și ce vor dice la aceasta popoarele danubiene și balcanice, pe a căror ținută subjugare Maghiarii deja astăzi nu o ascund de loc? Și Rusia va privi ea oare liniștit, cu brațele încrucișate la realizațiunea fantasiilor acestora Bismarcko-maghiare? Și cu ce mijloace vreau oare Maghiarii să desvolte o putere de atracțiune atât de formidabilă, după-ce

Foița „Tribunei“.

Mărcuț Viteazul.

Povestă din popor.

De Nicolae Trimbiștoniu.

I.

Era odată un om viteaz cu numele Mărcuț. Multe nădrăvnenii făcuse acel om, în multe chipuri a arătat oamenilor tăria sa, încât lumea se dedase a-l numi Mărcuț Viteazul, și cu drept cuvânt îl numia astfel.

Multă lume umblase voinicul nostru, multe țeri a cercetat, ca să se convingă, dacă este încă vre-un om asemenea lui de puternic, dar' nu află asemenea lui cât umblase și cercase.

Întors din călătoria ce făcuse, se așeză în ținutul născerii sale, și-i petrecea timpul, nu arătând nici semănând, nici cosind, nici lucrând în alte forme cu mâinile, precum lucră oamenii, care se îngrijesc de ei, — firesce că trebuie să se îngrijească, dacă vreau să trăiască — ci petrecându-și pe la numărșii sei prietini, acum la unul, apoi la altul.

Altmintrelea om rău nu era, nu-i făcea nici o neplăcere nimănui, ba era om plăcut și iubit de toți, din care cauză ziua, în care intra Mărcuț Viteazul în casa cuiva, era zi de sărbătoare pentru stăpânul casei și zi de veselie pentru vecinătatea întreagă. Apoi el scia să-și petreacă după modru, căci doară de aceea era voinic.

Viața lui nu era viață cum sânt acum viețile, ci o adevărată fericire; el nu scia de necazuri, nu cunoștea lipse, nu simțea osteneală; nu, el nu era datat cu de aceste, nu se dedase din copilăria lui, ci își alesese tot ceea-ce e mai bun și plăcut unei vieți, veselia și odihna. De un timp încoace însă, dar' nu de mult, pe fata lui se vedea o neodihnă, se observa un gând, de care era muncit, ceva ce-l neliniștia.

Dela ivirea acelora se schimbase mult atât firea, cât și fața lui; veselia și odihna, care l-au fost însoțit din mica-i copilărie, acum, dar' chiar acum îl părăsira.

Într-o seară, întorcându-se din o călătorie făcută nu pe la prietini și cunoșcuți, ci numai ca să-și alunge neodihna și cugetul de care era muncit, era chiar pe la cina bună, când ajungând la locuința lui, intră pe poartă, deschise o ușă, apoi alta, și celor din odaie le dete binețe dîcînd: „Bună seara!“ Aceștia îi mulțumira cu un „Dumnezeu se dea bine!“

Dar' cine oare erau cei din acea odaie?

Era o babă bătrână, abia vedea și de aceea purta ochelari pe nas, cu ajutorul cărora putu iute cunoaște pe voinicul nostru, care întemplantare se vede că-i făcu o plăcere, ceea-ce se cunoștea din zîmbetul de pe buzele ei. Mai era o fată tină, care, îndată-ce-l zări, își plecă capul cătră pământ, ca să-și astupe cel ruma neîndatinat, ce se ivi pe obrazul ei cel rumen.

Voichița, și se bucura, sêrmana bătrână, cugând la fericirea lor, a cărei îndeplinire îi zăcea la inimă.

Întru atâta iubie bătrâna pe Mărcuț, încât nu cuteza să-i dîcă vre-o vorbă rea, numai ca să nu-l supere, ceea-ce îndemna pe voinicul aplecat spre plăceri să trăiască după cugetul, după voia lui. Dar' apoi ce bucurie era la reîntorcerea lui din vre-o călătorie? Asta nimeni nu o poate descrie, nici acela, care a fost poate pârtaș vre-odată de asemenea fericire. Așa era și acum în seara aceasta. Lăcrăma, ba chiar plîngea bătrâna, când zări pe dragul de Mărcuț, dar' mai ales atunci, când vădă că el, printr'un sărut dulce, împărtășește fericirea revederii cu Voichița, care dintre o mulțime de fete ea singură i-a străpuns inima, încă de pe atunci, când el nici nu simțea, când numai din prietinie copilărească o iubie.

Bucuria momentană însă dispăru iute, și în locul ei o cuprinse o adîncă durere, vădînd că și acum zace ceva la inima lui Mărcuț, că il doare ceva, suferă de ceva în sufletul seu. Deci tot cu acele lacrimi în ochi, cu care gustase bucuria, îl întrebă acum durerea din lăuntru:

— Dragul meu, Mărcuț, spune-mi ce ai tu pe inimă, de te vîd eu de un timp încoace tot fără voie. Spune-mi, ce-ți lipsește? ce te doare? ce te neodihnesce?

— Mamă, — răspunse el, — nimic nu-mi lipsește, căci am tot ceea-ce-mi trebuie, după aju-

ei astăzi nu sunt în stare să inspire iubire și încredere nici chiar naționalităților, care se află în sfera lor de putere? Abia după-ace Maghiarii vor fi arătat, că pricep să rezolve cestiunea naționalităților în mod satisfăcător, că sunt în stare să atașeze de dinșii pe Transilvania și pe Croația prin legătura sinceră a frăției, abia atunci s'ar pute spera de a pute desvolta o oareși-care propagandă cu programa maghiară în Orient.

Această speranță n'are însă nici cea mai mică bază, pe câtă vreme Maghiarii n'au găsit căi și mijloace să se înțeleagă mai întâiu acasă cu naționalitățile lor în mod amical și pacific, just și leal. —

Din dieta Croației.

Ședința din 16 Martie a dietei croate a decurs neașteptat de liniștită. Raportul deputațiunii regnicolare a fost primit fără desbatere.

După cetirea raportului deputațiunii regnicolare propune deputatul Barcsics în numele partidului Starcevician următoarea ordine de zi motivată: Considerând, că în urma decisiunii dietei croate din 31 Decembrie 1886, numai o dietă ce stă pe baza legii electorale dela 1848 se poate considera ca legală; considerând, că dieta din anul 1868 s'a convocat și constituit pe baza legii electorale din 20 Octombrie 1867; considerând, că prin compromisul dela 1868, Croației i-s'au sustras cele mai importante și mai de lipsă condiții de existență; considerând, că abstracție făcând dela nulitatea și ilegalitatea compromisului dela 1868, din raportul deputațiunii regnicolare ese lămurit, că Ungaria nu a ținut și nu a împlinit până acum compromisul și că ea nu e dispusă a-l ține nici pe viitor, mai mult ea nisuesce a-l violenta când numai poate; considerând, că după dreptul internațional, dacă nu se împlinesc dispozițiile convențiilor internaționale dintr-o parte, partea contrară este *ipso facto* dispensată dela împlinirea lor; considerând, că după experiențele celor din urmă 19 ani, compromisul dela 1868 ne dă zilnic dovezi, că el este stricacios și dezastruos pentru drepturile patriei și pentru interesele națiunii; considerând toate aceste, dieta hotărăște: Compromisul e nulă, și pentru națiunea croată neobligator, ear' stările publice de astăzi, create pe baza acestui compromis, sânt ilegale, ear' preste raportul deputațiunii regnicolare se treacă dieta la ordinea zilei.

Raportatorul Miskatovics apără cu puține cuvinte atitudinea moderată a raportului deputațiunii regnicolare. El în politică numai un pothos îl consideră de îndreptățit: cel al tunurilor.

Barcsics își motivează propunerea astfel:

Situațiunea dela 1848 nu a fost atât de favorabilă cauzei croate, ca cea de astăzi, căci acum este de a se ține cont mai ales de situațiunea externă. Deputațiunea regnicolară ar fi trebuit să descurce mai întâiu „cestiunea integrității”; ea a desavut însă în cestiunea stindardului, individualitatea națională, și parte a consimțit cu folosința limbei maghiare. Din motive formale, și pentru-că ne așteaptă alegerile, au fost rupte negocierile. Majoritatea nu are nici mijloace, ba i-a lipsit chiar și voința de a realiza amenințarea, și a protesta energic în contra violentării compromisului. Dacă se primesce propunerea partidului din dreapta, și compromisul

se va rumpe, va urma sau autonomia Croației sau absolutismul, pe care vorbitorul îl ține de mai simpatice decât pe actualul sistem, care crește numai tradare și corupțiune.

Contele Ivan Draskovich află din raport, că s'a accentuat individualitatea națională a Croației, că s'a recunoscut natura convențională a compromisului și că s'a accentuat paritatea la schimbarea și interpretarea legii, că fiesce-care violentare a compromisului s'a condamnat și că s'a protestat în contra tuturor consecințelor ce ar jigni drepturile Croației. De aceea centrul poate să primească raportul, cu toate că vorbitorul ar dori ca să se exprime un protest într'un mod ce ar corespunde demnității națiunii, ca să nu rămână înapoia renunțului. Privitor la renunțul acesta — continuă vorbitorul — întreb pe Banul, că se identifică el cu toate câte cuprinde propunerea deputațiunii regnicolare? Dacă Banul ne dă o astfel de declarație, atunci și noi putem să votăm pentru ea. Este plăcut, că guvernul nostru apără acest punct corect, vorbitorul ar dori însă ca Banul să o dovedească aceasta prin fapte, și mai ales să-și schimbe praxa de până acum.

Mazzura face în numele centrului o declarație, în care după premisa, că guvernul comun și legislativa nu-și lapădă direcțiunea de până acum față cu Croația, să se tragă concludusul, că regatul acesta nu se simte obligat a respecta compromisul, pe care Ungaria, ca partea a doua, îl violentează cu intențiune, ci că el se ține îndreptățit a se reîntoarce la baza sancțiunii pragmatice, care singură fixează cuprinsul comunității de stat între Ungaria și Croația.

Președintele întreabă, dacă mai dorește cineva să vorbească, ear' după-ace nu se mai însușă nimeni, provoacă pe Barcsics să țină cuventarea finală.

Barcsics: După-ace nu am auzit nici un contrar, mă provoc la ce am ținut mai înainte.

Și referentul Miskatovits renunță la cuvânt, scușându-se cu indispoziție.

Mazzura: Pertractarea s'a sfârșit atât de iute, încât unii deputați nu o au așteptat. Derencsin și alți soți de partid au voit să vorbească. Vorbitorul roagă pe preșident să iee o altă dispoziție.

Președintele declară, că așa ceva este inconvenabil, și nu-l lasă să vorbească.

Pentru propunerea lui Barcsics votează numai partidul din dreapta. Opoziția părăsesce sala. Raportul deputațiunii regnicolare a fost primit de întreaga majoritate și de câțiva membri din dreapta.

Atentatul în contra Țarului.

Despre atentatul ce s'a plănuț la 13 l. c. în contra Țarului rusesc șosesc pe căi indirecte o mulțime de detaluri interesante.

Atentatul nu a fost îndreptat numai în contra vieții Țarului, ci și în contra vieții marelui principe moștenitor Nicolae Alexandrovici. Conjuratorii au luat cu multă precauțiune toate măsurile pentru atentat; numărul acelora a putut să fie mai mult de cincideci. Ei călătoriră prin deosebitele guvernamente și pe acolo cumpăra fiecare câte un

mijloc sau o materie pentru fabricarea proiectilelor explozătoare și pentru dinamită. În Petersburg conveniră cu toții și grijiră toate mărfurile cumpărate într'un magazin suteran la prospectul „Vosneffsky”. Casa, în care lucrau, zace imediat lângă podul albastru și conjuratorii au făcut prin canalul casei o legătură cu Neva așa că s'au folosit de apa acestui riu pentru transmisiuni, ascuțind ferul și formând bombele cu multă îndemânătore. Ziua se închidea țevă, care trecea prin canalul casei și numai noaptea începea lucrul conjuratorilor. Lucrarea se începea la 11 oare noaptea; întreg localul pînăi era formal tăpăsat cu saltele de pîr și de paie, toate lațele și ambosul stăteau pe o pătură deasă de paie așa, că în afară nu putea să străbată nici cel mai mic șgomot.

Societatea se numia „Rusia sângerândă” și parola membrilor era: „Viața pentru cauza sfântă”. În vreme-ce deci conjuratorii lucrau sub pămînt cu nădejde la fabricarea armelor ucigăse, poliția se legăna în cea mai mare siguranță și putea să facă ministrului cele mai liniștitoare rapoarte. Duminecă dimineața avusese căpitanul de poliție audiență la Țarul și acesta îl primi foarte grațios. În decursul discursului dișe Țarul conducătorului poliției din Petersburg: „Îți gratulez! Sînt acum deja de două luni în Petersburg și toate au mers bine!” Țarul vorbise apoi cu căpitanul orașului despre plecarea sa și a familiei împărătesei la Gacina și s'a fost stăvilit, că Vineri are să se întempe mergerea la gară. În sania dintăiu avea să se așadă Țarul cu moștenitorul de tron, în a doua împărăteasa; ministrul de poliție și căpitanul orașului aveau să meargă călare înainte.

Căpitanul orașului părăsi palatul și dete ordinurile pentru controlarea drumului, pe care avea să-l iee împăratul, și s'a dispus cea mai mare ținere în secret a călătoriei! În vreme-ce în Petersburg nu-i trecea nimenui prin minte, că familia împărătească ar voi să meargă la Gacina, conjuratorii erau bine informați și Mercuri noaptea toate au fost pregătite pentru comiterea atentatului. În noaptea de Joi spre Vineri se țină ultima ședință a „Rusiei sângerândă”. Dece membri au fost aleși prin sorți, care aveau să comită atentatul și după-ace trecu sorțirea, conjuratorii se îmbrățișară și se sărutară și apoi se îmbrășciară. Vineri la 8 oare înainte de ameași se aflară cei dece „oameni ai faptului”, precum se numiau ei pe sine, în biserica Iacobină și se rugară, după aceea plecară către palatul Antioff. Numai aici traseră asupra-și atențiunea poliției, care începuse a-i urmări. Conjuratorii toți purtau uniformă de studenți și aveau pachete, care erau compuse ca-și-când în ele s'ar afla cărți și re-cuise de învățămînt, și din pachetul unuia afirna un picior, asemenea piciorului unui glob. Poliștii secreți nu mai luau ochii de pe ei.

Conjuratorii intrară mai înainte într-o cofetărie și consumară mai multe păhare de rachiu. Toți erau bine dispuși, rideau și-și făceau haz de profesori și examene nesuccese așa, că în cofetărie, credeau toți, că au de a face întru adevăr cu studenți. Aici își depuseră cu multă grijă paltoanele și cu o anumită festivitate își luă cel mai mare dintre ei o carte subuoară și dișe rîdînd: „În această carte se cuprinde mîntuirea lumii!”

Poliția urmă conjuratorilor, care trecură podul spre palat și acolo fură cu toții arestați. Împăratul și moștenitorul de tron chiar voiau să se urce în sanie, spre a merge la gară. Dacă arestarea nu se întempla de cu bună vreme, Țarul și fiii lui erau de sigur uciși. În cartea ce s'a aflat la unul din conjuratorii era ascunsă o sticlă umplută cu dinamită; bombele, care erau deasemene încărcate cu dinamită, aveau ghiulele otrăvite. Purtătorul cărții aruncă sticlăla pămînt înaintea edificului căpitanului de oraș, dar din norocire nu explodă. Curtea se duse numai decăt cu încurgiur către gara din Varșovia și plecă la Gacina.

„Wr. Allg. Ztg.” primesce din Petersburg cu data de 14 l. c. tot pe cale indirectă următoarele împărtașiri: În urma plănuțului atentat de ieri, a avut loc ieri seara la marelui principe Vladimir o conferență a tuturor prista-vilor de poliție, cu care privilegiu unii poliștii primiră deja orduri și remunerațiuni. Între mulțimea de arestați sînt și cinci, care se pretinde a fi avut cunoscință directă despre atentat. Ei trăiau sub nume fals și cu pasuri false în partea Petersburgului Nr. 3. Se aude însă, că împăratul nu spuse nimic împărătesei, când îi raportă căpitanul orașului despre cele descoperite la mergerea acasă dela biserica. El se urcă cu moștenitorul de tron în sania dintăiu, împărăteasa în a doua. Numai în vagon mergînd spre Gacina auzi din soțul ei, de ce pericol a scăpat. Femeia plânse amar. Dealtmintrelea șeful de poliție Gresser scia deja cu septymăni înainte, că nihilistii plănușeau ceva și a și împărtașit aceasta împăratului, care denegă apoi împărătesei rugarea, de a petrece postul în Petersburg în loc de Gacina.

Până acum s'au arestat preste 150 persoane.

După o depeșă din Petersburg, împărații Germaniei și Austriei au felicitat deja pe Țarul încă înainte de a sci cineva ceva în Petersburg despre atentat.

Agitațiunea e mare în poporațiunea rusească. Jurnalelor nu le este permis a aduce în privința atentatului nici o scire din inițiativa proprie. Autoritățile voiau să țină toată afacerea în taină. Aceasta însă a fost preste puțință. În ziua atentatului nu s'a primit nici o depeșă despre el la biroul telegrafic din Petersburg; că „Standard” a avut cu toate aceste cunoștință, a fost o întem-plare oarbă, fiind cifrată depeșă ce s'a trimis acestui diar.

Cronică.

Moștenitorul de tron Rudolf în Berlin.

Moștenitorul de tron Rudolf a sosit Mercuri, în 16 Martie n. la 3 oare după ameași la Berlin și a fost întimpinat la gară de către părechia princiară de coroană germană, de către prințul Wilhelm, de către generalul Wartensleben, comandat spre servicii speciale la moștenitorul de tron Rudolf, mai departe de către guvernorul orașului, de către comandantul orașului și de către președintele poliției. O primire mai mare a fost interdișă. Moștenitorul de tron Rudolf era într-o trăsură cu părechia moștenitoare de tron germană. Ajuns la palatul imperial a salutat moștenitorul de tron Rudolf pe părechia imperială, apoi fu însoțit de părechia moștenitoare de tron germană și de prințul Wilhelm la cartirul lui designat. La 5 oare s'a ținut un dîneu la părechia imperi-

torul lui Dumnezeu și după bînfacerea d-tale; singură Voichița, când o vîd, e destulă, ca să le uit toate și să-mi pun cugetul pe inima ei.

— Totuși, puiule, vîd eu bine, că ai ceva ce te neliniștesce.

— Am mamă, am; spun și eu, că am, dar' nu mă voi lăsa până-ce eu singur, — căci altul nu poate, — nu voi alunga neliniștea din mine, apoi nimica nu mă va mai împedeca a-mi împlini și eu odată singura-mi dorință.

— Dar' spune-mi, ce te neliniștesce și ce singură dorință ai?

— Care-i pricina gîndului, de care sînt muncit, aceea nu o voi spune acum; ear' singura dorință ce-o am, o spun acum verde și curat, că voesc să mă las de viața ce-o am dus până acum, și să mă așed, dîndu-mă vieții casnice și luându-mi soție pe Voichița.

Aceste cuvinte o liniștiră pe biata bătrână, căci vedea în ele îndeplinirea fericirii amînduror junilor.

Și, Doamne, bine s'ar mai fi potrivit amîndoi! El de-o statură mijlocie, la trup îndesat; ea înaltă și cu un trup gingaș; el vestit pentru tîrie, ea vestită pentru frumseță, el oacheș, cu gene stufoase și obraji rumeni ca trandafirul, ea cu o față îngerească; amîndoi se uitau cu foc unul la altul, și încă cu un foc, care în veci nu se mai stînge. (Va urma.)

Rusălin.

— Baladă. Cîntată de poporul român din Bănat. —

Culeasă de **Stefan Țarină.**

(Urmare și fine.)

IV.

El credea c'a fi așa
Și dela tîrg se ducea,
Cătră Lena lui grăia:
„Leno, Leno, draga mea!
„Perie-te cum vei vră,
„Schimbă-te cum 'ți-a plăcē,
„Ca să mergem amîndoi
„În primblare pîn' la oi,
„Să taiu miorița albă,
„Care i-a fost tatii dragă! . . .”

Lena din graiu îi grăia:
„Rusăline, dragule!
„Lasă 'n pace oile,
„Că acum e postul mare
„Și nu-i bine-a cruntare . . .
„Peria-m'oiu cum voi vră,
„M'oiu schimba cum 'mi-a plăcē,
„Dar' cu tine nu voi merge . . .
„C'astă noapte am visat,
„Că eu am cășut din pat
„Și tu capul 'mi-ai tăiat,
— „De n'ar fi adevărat! . . .”

Rusălin dac'auia,
Că ce Lena cuvînta,
Foarte tare se răstia,
Palma pumn 'mi-și-o făcea,

Preste față o lovia,
Sîngele o năpădia;
Sînge roșu 'ntunecat,
Cu masele mestecat . . .

Soacră-sa din graiu grăia:
„Leno, Leno, draga mea!

„Du-te tu cu soțul teu
„Fie bun, au fie rău! . . .”
Lena mîndru se găta,
Straița de jîmle umplea,
Și căciula *) 'și-o lua,
Pe umere o pune;
Amîndoi la drum plecau
Și mult ei nu se duceau,
Până, frate, ajungeau
La mijlocul codrului
La fîntăna lotrului . .

Rusălin ce 'mi-și făcea?
— Poate calea rătăcie?
Lăsă calea oilor
Și-apucă a lotrilor.
Cătră Lena cuvînta:
„Leno, Leno, draga mea!
„Așterne căciula ta!
„Să ne odihnim pe ea!
„Până-mi sosesc oile
„De prin toate văile . . .”
Ea căciula așterne,
El cătră ea cuvînta:
„Leno, Leno, draga mea!
„Pune capu-n poala mea;

*) Un fel de traistă, ce se folosește și ca vestiment.

„Eu Leno, să-ți caut în cap,
„Crede, nu-ți mai pot de drag! . . .”
Ea pe el îl asculta,
Capu-n poală-i 'și-l pune,
Somn de moarte-o cuprindea,
Dar' Rusălin ce-mi făcea?
Pe tureac mîna băga
Și-un cuțit mare scotea,
Și-apoi cu cuțitul da,
Mîna stîngă i-o tăia.
Ea din somn se pomenia
Și tipînd așa-l ruga:
„Rusăline, dragule!
„Mîna stîngă 'mi-ai tăiat!
„Grea durere 'mi-ai lăsat;
„Dară lasă-mi vieța,
„Ca să mă duc la maica;
„Pe mine de m'o întreba
„Cine 'mi-o tăiat mîna?
„Eu cătră e așa spun:
„Hoții 'mi-au eșit în drum,
„Când la mama am plecat;
„Mîna stîngă 'mi-au tăiat,
„Galbenii 'mi-i-au furat
„Și baieru-mi 'l-au luat! . . .”

Dar' Rusălin ce făcea?
Pe ea nu o asculta,
Cu cuțitul din nou da,
Vai! și capul i-l tăia!
Într-o fîntăno băga,
Multă lume se spurca . . .

ală, la care au luat parte moștenitorul de tron Rudolf, domnitorii din Baden și prințul Wilhelm. Moștenitorul de tron Rudolf purta uniformă prusiană, moștenitorul de tron german și prințul Wilhelm uniformă austriacă.

Sudiții Germaniei din Sibiu arangează la 22 l. c. seara la 8 oare un banchet în localul de iarnă din grădina „Hermannsgarten” întru sărberea zilei nașterii a 90-a a împăratului lor. Biletele (à 1 fl.) se pot procura până luni seara în librăria A. Schmiedeck.

La sărberea zilei nașterii împăratului Wilhelm a trimis Sultanul pe Alinizam Pașa. Pe acesta îl va însoți Von der Goltz Pașa.

D-lui Ludovic de Mocșary a trimis tinerimea studioasă sârbească și slovacă dela universitatea din Praga o adresă de felicitare pentru discursul ce l-a rostit în favorul naționalităților.

Din Pețica-română ni se scrie cu data 4 Martie st. v.: „Vedând, că foile ungurești ce apar în Arad au luat notiță, că un anumit Dimitrie Crucean de aici și-a schimbat numele în ungurească: „Keresztes”, — ca unul, care după pozițiunea topografică stău aproape de familia Crucean de aici, mă simt deobligat opiniei publice cu următoarea deslușire: E drept ceea-ce s'a cetit în foile ungurești; însă numitul a recurs la ministru din ordin mai înalt numai, și nici decum nu din plăcerea, ce ar avea-o cătră „Keresztes”, căci el nici aceea n'a știut, că Crucean poate fi „Keresztes”! Vreau să dic: Crucean de 5—6 ani se află în serviciu la calea ferată în calitate de pazitor (cios), car' de present e la stațiunea din Șiria (Világos). Așa în zilele din urmă toți slugitorii de astfel de calibru au primit ordin mai înalt, că numai așa pot rămâne în slujbuța lor, dacă-și vor strămăta numele în ungurește.

De aceea Cruceanu, care dacă și-ar perde subja ar fi de perit, fără multă precauțare a ascultat glasului stăpânului său venit din Budapesta; car' pe Imbroane fără a mai recurge la ministru l-au schimbat cu Imbray. Măne poi-măne vor dice domniile de putere, că ori-și-cine care e în diregătorie de stat se-și schimbe numele în ungurește, car' după aceea tot insul, care locuesce în *Magyar-Ország*, se facă așa.

Vedem și cunoaștem toate năsuințele lor ce le întreprind ei și cu maghiarizarea familiei Ios a din mica comună Ravna, dar' vor rămâne acele toate zadarnice. Bun e Dumneșu!”

„Unul dintre chemați.”

Explosiune de dinamită. În 16 Martie n. a explodat casa de dinamită dela petriș de lângă Lobositz. Conducătorul partiei, Heyei și toți lucrătorii prezenți au fost omorâți. Detunătura semăna cu un cutremur de pământ. Multe case din oraș sunt stricate.

„Romaenische Revue.” Revistă politică-literară. Apare odată pe lună sub direcțiunea dlui Dr. Cornel Diaconovich: Reșița, Ianuarie—Februarie 1887. Anul III. Fascic. I—II. Cuprinsul: Zu Beginn des III. Jahrganges. — Die Rede des Abgeordneten L. v. Mocșary. — Rundschau. (Die Affaire Mocșary. — Die Serben in Ungarn. — Aus dem ungarischen Abgeordnetenhaus. — Die rom. Presse im Jahre 1886. — Georg Mocșonyi von Foen). — Die Rumänen in Mazedonien, Thracien, Thessalien, Epirus und Griechenland. (Aus dem Rumänischen von Leon Schönfeld, Wien). — Die Felsen der Fürstin. (Nach einer rumänischen Volkstradition aus der Bukowina. Von Ioan Berar). — Episoden aus

dem „Memoriul” des Iosif Sterca-Sinluti de Carpeniș. (Gieb mir, auch wenn du nichts hast. — Ein heldenmüthiges Weib. — Eine verwinkelte ämtliche Zwangslage. — Das Kreuz am Hirschberg). — Proben aus älteren rumänischen Dichtern. Von L. V. F. (A. Sihleanu. Das Glück, C. Stamati. — Die Blätter, G. Crețianu. — Die Tochter des Panduren.) — Die Deutschen in Rumänien.

Academia română.

Sesiunea generală din anul 1887.

(Urmare.)

II. Publicațiunile Academiei.

În decursul anului încetat s'au executat următoarele publicațiuni:

1. Din „Anale” s'a încheiat secțiunea II a volumului VII, adăugându-se la memoriile și notițele tipărite într'insul înainte de sesiunea trecută, memoriul d-lui coleg A. Papadopol-Calimach despre „Dunăre în literatură și tradițiune”.

S'a tipărit și publicat volumul VIII secțiunea I, cuprinzând partea administrativă, desbaterile și comunicările pentru anul 1885—86.

Din secțiunea a II-a a acestui volum, cuprinzând memoriile și notițele pentru anul 1885—86, s'au tipărit următoarele lucrări, cari singure au fost depuse la secretariat:

Amintiri despre Grigorie Alexandrescu, de Ion Ghica. Apulum, Alba-Iulia, Belgrad în Transilvania, de George Barițiu.

2. „Psaltirea în versuri” a Metropolitului Dosofteiu s'a publicat în nouă edițiune, făcută după manuscrisul original și după edițiunea dela 1673. Edițiunea cea nouă este însoțită de un faximil al titlului edițiunii dela Unieș din 1673, și din cinci faximile din manuscrisul original. Textul „Psaltirii” în versuri este preces de un studiu asupra acestui monument atât de însemnat în literatura română bisericăască. În acest studiu s'a cercetat versiificatiunea lui Dosofteiu din toate punctele de vedere, precum și modelul, după care el a făcut această lucrare.

Încă din 1877, când am avut fericirea a dăruî Academiei prețiosul manuscris original al „Psaltirii” în versuri a lui Dosofteiu, am exprimat dorința, ca să se facă o edițiune a acestui însemnat monument al literaturii noastre „deamnă de autor și de societate”.

Societatea academică a decis cu unanimitate îndeplinirea acestei dorințe și a dispus a se prevedea în bugetul anului 1877—78 sumele necesare.

Ocupațiuni de tot felul și pedeci independente de voința mea au întârziat realizarea dorinței ce aveam de a pregăti singur ori cu alți colegi această edițiune. Eram însă continuu preocupat de datoria ce aveam, în fața votului Academiei și așteptării țerii, ca această edițiune să fie făcută cât s'ar putea mai bine și mai conform cu cerințele științifice, și am fost fericit când dl profesor I. Bianu s'a oferit a lua asupra sa această sarcină. Nime nu putea să ducă mai bine la capăt această lucrare decât neobositul nostru bibliotecar, pregătit cum este prin studiile sale filologice, făcute în țeară și în străinătate.

Dl Bianu și-a dat toate silințele ca „Psalmii” versiificați de Dosofteiu să fie publicați în această edițiune definitivă cu textul lor autentic, ca să fie și ca material prețios pentru studiile istorice asupra limbei noastre. Nu mă îndoiesc, că Academia va aproba această lucrare și va primi cu bunăvoință ce merită lucrarea d-lui Bianu, pe care d-sa a terminat-o cu multă rîvnă, fără a pretinde cea mai mică remunerare pentru ostenelele sale.

3. „Edițiunea completă a operei” lui Miron Costin, cu a cărei publicare Academia a însărcinat pe colegul nostru dl V. A. Urechia, este aproape terminată. Tomul I. s'a publicat; el cuprinde scrierile principale și cele mai cunoscute până acum ale marelui cro-

nicar moldovean, adică „Cartea pentru descălecatul dîntăii a țerii Moldovei” și Letopiseșului țerii Moldovei.”

Aceste scrieri sînt precese de recensiunile dlui Urechia asupra manuscriselor, după cari s'a făcut edițiunea și asupra documentelor privitoare la Miron Costin și familia lui precum și de studii biografice asupra familiei Costinescoilor și asupra lui Miron.

Tipărirea tomului II., care va cuprinde scrierile mai mici ale lui Miron Costin, este foarte înaintată și va fi terminată în decursul anului.

Pentru facerea acestei publicațiuni se prevăduse în bugetul nostru pe 1885—86 suma de 2000 lei; cu această sumă s'a putut face de abia începutul publicațiunii; pentru continuarea ei ministerul instrucțiunii publice a dat din fondurile sale Academiei un însemnat ajutor, mulțumindu-se a i-se da numai 200 exemplare, rămânând celelalte proprietatea Academiei.

Această lucrare însemnată și merituosă a colegului nostru va atrage deosebita atențiune a Academiei, și merită toată recunoștința noastră pentru munca și iubirea, cu care a fost deservită.

4. Conform decisiunii luate în sesiunea generală trecută s'a început tipărirea „Istoriei lui Herodot” în traducerea premiată făcută de dl D. I. Ghica. Această traducere este însoțită de textul original și de notele filologice, istorice și arheologice ale traducătorului. Tipărirea a început cu cartea I. și s'au tipărit până acum 3 coale (48 pagine), în cari se cuprind capitolele 1—31.

Pentru a se ușura supraveghierea tipării, delegațiunea a decis, ca această lucrare să se execute la Berlin, unde se află traducătorul. Tipărirea se va continua și putem spera, că în anul viitor se va termina primul volum, cuprinzând întreaga cartea I.

5. În sesiunea generală din 1885 Academia a primit propunerea făcută de dl P. Ispirescu, tipograful Academiei, care se oferia a face pe comptul său o edițiune nouă a „Istoriei lui Mihail Viteazul” de N. Bălcescu. În decursul anului s'a făcut această nouă edițiune întocmai după cea dela 1878, sub controlul minuțios al secretariatului. Conform propunerii aprobate, s'au deus la Academia 345 exemplare, celelalte rămânând proprietatea tipografului pentru scoaterea cheltuielilor și a beneficiului său.

6. La acest loc am onoare a aduce la cunoștința D-Voastre, că delegațiunea a îngrijit, ca depositul publicațiunilor Academiei, care nu se poate păstra în localul mult prea strîmt, de care dispunem, să fie așezat într-o magazie închiriată în oraș; și că, spre a întîmpina o eventuală nenorocire de foc, depositul a fost asigurat.

7. „Magnum Etymologicum Romaniae.” — Sediința din 23 Martie din sesiunea generală a anului 1884 a fost cea mai solemnă din sesiunile câte a ținut Academia noastră dela înființarea ei pînă astăzi. Ea a fost presădită de MM. LL. Regele și Regina, Augustii membri și Protectori ai Academiei. În această sesiunță Maiestatea Sa Regele a rostit memorabilul Seu discurs, care va rămâne neuitat în memoria noastră a tuturor, și care stă ca o dovadă vie, că Maiestatea Sa a îmbrățișat de mult, în înalta Sa sollicitudine, întreaga noastră viață, apărînd importanța cea mare a studiului limbei și istoriei românesce pentru cultura națională. Maiestatea Sa Regele a pus în acea sesiunță în executare o mare idee, a căreia realizare nu ridică numai regatul în ochii lumii științifice, dar' va avea o influență capitală asupra dezvoltării limbei românesce. Fiecare din D-Voastre înțelege, că vorbesc despre „Magnum Etymologicum Romaniae”, care se publică astăzi de Academia, prin munificența adevărat regală a prea înaltului și iubitelui nostru Protector.

M. S. Regele, binevoind a aprea în 1884 silințele ce-și dă Academia pentru stringerea și publicarea materialelor necesare la studiul istoriei naționale, a ăis: „Trebuie să ne ocupăm și de viitor. . . de limba noastră, care s'a păstrat neatinsă în câmpiile roditoare ale Dunării, în plaiurile mărețe ale Carpaților. . . Ce sarcină mai dulce poate avea Academia decât a lua sub paza sa această limbă veche, pe care poporul o înțelege și o iubesc? Măntinem dar' aceste frumoase expresiuni întrebuintate de străbuni, și nu ne temem de cuvinte, cari au căpăt de veacuri împămîntenirea: *Superflua non nocent*.”

„Ce limbă are norocul de a dispune de patru cuvinte pentru o însușire, care trebuie să fie mândria fiecărui popor, care trebuie să fie scrisă pe steagul fiecărei armate: voinicie, vitejie, bravură, eroism? Să ne ferim însă de o îmbelsugare de expresiuni moderne, care, nepunînd o stavilă la timp, va înstrăina poporului limba sa.

„Am fost îndemnat a rosti aceste câteva cuvinte prin dragostea, care am pentru frumoasa și bogata limbă română, și fiind încredințat, că dorința mea — îndrănesc a ăice și a Academiei — nu va rămîne un *pium desiderium*. „Supun dar' la chibzuirea D-Voastre, dacă nu ar fi folositor de a face un fel de „Etymologicum magnum Romaniae”, conținînd toate cuvintele vechi, cari altmintearea vor fi pierdute pentru generațiunile viitoare: *Verba volant, scripta manent*.”

Cuvintele aceste ale M. S. Regelui ne-au mișcat adînc pe toți, căci ele ne-au arătat cu câtă profunditate Maiestatea Sa a sînturs în amănuntele nevoilor națiunii, și cât sînt de vaste cunoștințele sale științifice, încât a caracterizat în puține cuvinte programa întreagă a studiului limbei noastre.

Academia în unanimitate a însărcinat pe dl B. P. Hașdeu a realiza dorința măreață a Maie-

stății Sale. Nici că era un altul mai competent pentru această lucrare, decât colegul nostru, cel mai ager scrutaător al limbei românesce, apreațuit și cunoscut de lumea învățată, și cu ale căru cercetări adînci și ingenioase de mult timp ne mîndrim.

Astăzi avem înaintea noastră întăiul volum al „Marelui Etimologic”. Din acest volum putem vedea, judeca și apreația atât însemnătatea ideii Maiestății Sale Regelui, cât și erudițiunea, pîtrunderea și munca pe cari dl Hașdeu le pune în executarea acestei lucrări.

„Magnum Etymologicum Romaniae” nu este un simplu dicționar, redactat după modul dicționarilor de pînă acuma. El este o lucrare unică în felul său. Dl Hașdeu a cuprins înțelesul intim al ideii M. S. Regelui, și a conceput un plan de executare foarte vast și cu totul nou și original. Cuprinsul lucrării este precizat chiar pe titlu prin cuvintele: Dicționarul limbei istorice și poporane a Românilor, de unde se vede, că „Magnum Etymologicum Romaniae” va cuprinde în sine toată limba română în manifestările și formele ei istorice, poporale și dialectale, așa după-cum se găsește în cărțile vechi, în literatura poporană scrisă și nescrisă și în vorbirea vie a poporului. Acesta este fondul comun, este baza din care se formează limba literară destinată a exprima toate cugetările și toate manifestările civilizațiunii naționale.

Din relațiunile, pe cari dl Hașdeu ni le-a prezentat în cei doi ani precedenți am vădut cum s'au strîns materialele, din care se formează această lucrare monumentală asupra limbei noastre.

Cele patru fascicule publicate pînă acuma arată cum lucrarea se execută.

Din partea publicată se vede, că „Magnum Etymologicum” nu cuprinde numai însemnarea cuvintelor, cu arătarea etimologiei lor. Fiecare cuvînt formează o monografie, în care sînt înșirate originea și istoricul întrebuintării lui, precum și toate funcțiunile lui în observațiunile, obiceiurile, credințele, superștițiunile poporului, de unde rezultă, că acest dicționar este o enciclopedie națională a poporului român, în care sînt arătate și explicate toate manifestățiunile spiritului poporului nostru. Astfel lucrarea dlui Hașdeu ocupă în studiile noastre filologice un loc de o însemnătate foarte mare. Prin ea se va da un impuls puternic a studia în toate direcțiunile psihologia poporană a Românilor.

Ușor se va înțelege acum, de ce „Marele Etimologic” trebuia să se deosebească de forma obicinuită a dicționarului. În „Dicționarul” d-lui Hașdeu fiecare cuvînt este tratat în forma unei mici monografii, care poate fi cetită și înțeleasă de fiecare. Prin aceasta „Magnum Etymologicum” va deveni o carte instructivă, în care ori-cine va pute găsi explicații asupra ori-cărui cuvînt; această lectură va contribui foarte mult la răspîndirea cunoștințelor drepte asupra limbei și asupra poporului român și la înlăturarea multor idei greșite, cari sînt răspîndite chiar între Români asupra manifestărilor spiritului național. Dar' „Magnum Etymologicum” va mai avea un alt rezultat, o cunoștință exactă a tesaurului limbei românesce și a întrebuintării lui.

Avînd înaintea noastră întăiul volum al „Marelui Etimologic”, și apreațind marea însemnătate pentru națiune a acestei publicațiuni, precum și onoarea ce ea face țerii și Academiei, se deșteaptă în noi simțăminte de adîncă recunoștință și de nemărginit devotament cătră M. S. Regele, Augustul Președinte și Protector al Academiei, care a conceput idea lucrării și a dat mijloace ca să se realizeze; precum și simțăminte de iubire, de stimă și de mulțumiri cătră colegul nostru B. P. Hașdeu, care și-a pus toată activitatea sa spre a realiza această lucrare, care va fi, cum a ăis M. S. Regele, „un monument neperitor” pentru limba și cultura română.

(Va urma.)

Varietăți.

(Arta de a ride.) Un renumit pensionat de domnișoare din Londra a oferit doamnei Samary, membra comediei franceze, suma de 2000 franci pentru o ședere de opt zile în capitala Engliterei, ca să învețe pe domnișoarele institutului din înalta aristocrație, în ce chip se cuvine a ride o persoană distinsă cu eleganță. Doamna Samary, al cărei ris a ajuns celebru, a refuzat propunerea sub motiv, că ea joacă obicinuit în comedie lui Moliere roluri de țerăncuțe și de slujnici, prin urmare risul ei, conform cu caracterul acestor roluri, este grosolan și ordinar. Ea nici nu știe cum rid prințepesele.

(Suprafața împădurită a României în raport cu a principalelor state ale Germaniei.) Se găsește în o lucrare a d-lui Solf din Strasburg dela 1880, proporțiunea suprafeței împădurite a principalelor state din Germania, în raport cu întinderea totală a teritorului acelor state. Astfel:

Regatul Bavariei are 34% păduri din suprafața teritorului.

Marele ducat de Baden 33% păduri din suprafața teritorului.

Regatul de Saxa 32% păduri din suprafața teritorului.

Marele ducat de Hessa 31% păduri din suprafața teritorului.

Alsacia-Lorena 31% păduri din suprafața teritorului.

Regatul de Württemberg 31% păduri din suprafața teritorului.

Regatul Prusiei 23% păduri din suprafața teritorului.

România 17% păduri din suprafața teritorului.

Redactor responsabil: Aurel Popa.

V.

Când cu Lena isprăvia,
Tatăl seu încă sosia,
Pe Rusălin întreba:
„Rusăline, dragule!

„Ce-ai făcut cu Lena ta?”

Rusălin îi răspundea:

„Eu pe Lena am tăiat-o

„Și n'tr'o fîntînă'm băgat-o;

— „Taică, taică, să mă duci!

„La temniță n'tre haiduci,

„Ca acolo să robesc,

„Pecatul s'ă-mi ispășesc

„Nouă ani și jumătate,

„Că de Lena n'avui parte. —

„Cine-a mai fost ca Lena?

„Și-am tăiat-o eu pe ea!...”

Tatăl seu dac'auăia,

Cu amar se jăluia;

Dar' Rusălin ce-mi făcea?

Singurel că se ducea

Și n'temniță se cerea.

Tare mult nu 'mi-l robia,

Num' un an și jumătate,

Căci de Lena n'avu parte . .

.....

Când acasă el venia,

Pe la Veta s'abătea

Și din graiu așa-i grăia:

„Veto, Veto, draga mea!

„Vini acuma după mine?”

Dar' Veta ce se gîndia?

Ce din gură-i cuvînta? . . .

— „Eu după tine nu vin! . .

„Cine-a mai fost ca Lena?”

„Și-ai tăiat-o tu pe ea! . .

„Ascultînd de vorbe rele

„Tu 'ți-ai stîns a ta muere

„Și ați mîne și pe mine, . .

„Dar' eu nu merg după tine. . .”

.....

Rusălin dac'auăia,

Că ce Veta cuvînta,

El din gură-așa-mi grăia:

„Veto, Veto, draga mea!

„Vin' cu mine pîn' la șură,

„Să-ți dau ceva din căciulă;

„Cât în temniță-am ședut

„Ceva frumos am găsit

„Și ție 'ți-l-am ținut!...”

Ea-l credea c'a fi așa

Și cu Rusălin mergea,

Dar' Rusălin ce-mi făcea?

Măna n' buzunar băga,

Frumos pistol 'mi-și scotea,

În obraz 'i-l sloboăia,

Nasul, buzele-i săria,

Slută n' lume rămănea. . .

Paucinesci, la 23 Februarie st. n. 1887.

Economic.

Târgul de râmători în Steinbruch. În 16 Martie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 47.— cr. până 48.— cr. unguresci grei, tineri 49.— cr. până 50.— cr., de mijloc 48.50 până 49.— cr., uşori 48.— cr. până 49.— cr., marfă terănească, grea 47.— cr. până 48.— cr., de mijloc 47.— cr. până 48.— cr., uşoară 46.— cr. până 48.— cr., românesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr. transito uşori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 44.— cr. până 46.— cr., transito de mijloc 43.— cr. până 45.— cr., transito uşori 43.— cr. până 45.— cr., îngrăşaţi cu ghindă — cr. până — cr. per 4% umpeniş la gară.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta
dela 16 Martie st. n.

Grâu (din Banat): 72—73 Kilo fl. — până — 60—80 Kilo fl. — până —, (lungă Tisza) 72—74 Kilo fl. — până —, 77—81 Kilo fl. 9.10 până 9.45, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până —, 77—81 Kilo fl. 8.05 până 9.40, (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. — până —, 77—81 Kilo fl. 9.10 până 9.45, (de Baeska) 72—74 Kilo fl. — până —, 77—81 Kilo fl. 9.15 până 9.50, (din Ungaria de nord) 77—81 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 9.— până 9.95.

Săcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 6.75 până 7.— (Ord nutreţ): 60—62 Kilo fl. 6.60 până 6.90; (de berărie) 62—84 Kilo fl. 7.10 până 7.70.

Ovş (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.55 până 6.85.

Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.10 până 6.15; de alt soi fl. 6.05 până 6.10.

Rapiţa fl. 10% până 10%; de Banat fl. 9% până 9%.

Mălăiu (unguresc): fl. 4.75 până 5.25.

Tempul de furnizare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 9.05 până 9.07 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 8.56 până 8.58.

Săcara (primăvară) 69% Kilo fl. 6.13 până 6.15.

Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 6.13 până 6.15.

Rapiţa (August—Septembrie) fl. 11% până 11%.

Spirt (brut) 100 L. fl. 25.— până 25.25.

Bursa de Budapesta

din 17 Martie st. n. 1887.

Renta de aur ung. 6%	100.80
" " hârtie " 4%	88.90
" " hârtie " 5%	150.—
Imprumutul căilor ferate ung.	150.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	97.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	124.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.50
Bonuri rurale ung.	104.—
" " cu cl. de sortare	104.—
" " băntăne-timşene	104.—
" " cu cl. de sortare	104.—
" " transilvane	104.—
" " croato-slavone	99.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	120.50
Imprumut cu premiu ung.	120.50
Losuri pentru regularizarea Tisei şi Seghedin	80.50
Renta de hârtie austriacă	81.25
" " argint austriacă	111.50
" " aur austriacă	111.50

Losurile austr. din 1860	133.—
Acţiunile băncii austro-ungare	870.—
" " de credit ung.	294.—
" " " austr.	285.20
Argintul	102.—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. şi ec. „Albina“	5.98
Galbeni împărătesci	10.07
Napoleon-d'ori	62.50
Mărci 100 imp. germane	127.80
Londra 10 Livres sterlingi	127.80

Bursa de Viena

din 17 Martie st. n. 1887.

Renta de aur ung. 6%	100.80
" " hârtie " 4%	88.65
" " hârtie " 5%	150.—
Imprumutul căilor ferate ung.	150.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	97.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	124.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.25
Bonuri rurale ung.	104.25
" " cu cl. de sortare	104.25
" " băntăne-timşene	104.25
Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare	104.25
" " transilvane	104.25
" " croato-slavone	104.50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.75
Imprumut cu premiu ung.	120.60
Losuri pentru regularizarea Tisei şi Seghedin	122.75
Renta de hârtie austriacă	80.15
" " argint austriacă	80.95
Renta de aur austriacă	111.40
Losuri austr. din 1860	133.25
Acţiunile băncii austro-ungare	876.—
" " de credit ung.	293.25
" " " austr.	285.30
Argintul	6.—
Galbeni împărătesci	10.09 1/2
Napoleon-d'ori	62.62 1/2
Mărci 100 imp. germane	127.85
Londra 10 Livres sterlingi	127.85

Avis.

Subsemnatul am onoare a aduce la cunoştinţa p. t. public, că „Petrăria“ (Steinmetzerei) până acum a dlui Venzel Wohanka, strada Heidengasse Nr. 9 de aici, a trecut în posesiunea mea şi efectuez tot felul de lucruri ce taie în această ramură, monumente de piatră din ţeară şi străinătate, solid şi cu preţuri moderate; răzimat pe experienţa de mai mulţi ani ce am făcut la dl Iosif Roubicsek din loc, mă rog de succursul onoratului public.

Sibiu, 3 Martie n. 1887.

[418] 3—3

Nicolau Gabor.

Nr. 3988/1887.

[427] 1—3

Publicare de licitaţiune.

Spre asigurarea furnisării petrişului (prundului) de lipsă în anul 1887 pe toate drumurile comitatense de pe teritoriul comitatului Sibiu se va ţine în **30 Martie 1887 la 8 oare a. m.** la vice-comitele comitatului Sibiu în sala cea mică dela pretoriul comitatens o nouă licitaţiune publică verbală.

Oferenţii au de a depune înainte de începerea licitaţiunii un vadiu de 5% dela preţul strigării sau dela sumele preţurilor oferite de ei.

Înainte de începerea licitaţiunii se primesc şi oferte scrise sigilate, care se vor desface după finirea licitaţiunii verbale.

Ofertele în scris trebuie compuse după formularul şi conspectul de împărţire ce se capătă la oficiul r. u. de construire de aici.

Ofertele se pot face pentru toate liniile de drumuri, sau pentru singuratică linii sau şi pentru **părţicele** de linii de drumuri.

Condiţiunile speciale, conspectul de spre împărţirea petrişului de furnisat şi formularul contractului de furnisare se pot vedea la oficiul r. u. de construire de aici sau la vice-comitele comitatului Sibiu în oarele de oficiu obicinuite.

Sibiu, în 15 Martie 1887.

Vice-comitele comitatului Sibiu:
Thalman m. p.

„Cărţi de rugăciuni.“

Acahistieriu sau carte ce cuprinde în sine multe şi alese rugăciuni pentru pietatea fiecărui dreptcredincios creştin (Blaj 1880)

fin legat în pânză, cu marginile aurite	1.20
" " " piele neagră, " " "	1.50
" " " barşon, " " "	4.—

Acaftistul Preasantei Născătoarei de Dumnezeu şi alte acaftiste şi rugăciuni foarte evlavnice şi de folos (Sibiu 1881)

fin legat în piele neagră cu marginile aurite	1.60
tot aceea cu încheetoare	1.80
" " " de chagrin cu marginile aurite	2.25
tot aceea cu încheetoare	2.45
" " " barşon	4.30

Cărticică de rugăciune către Preasanta Născătoarea de Dumnezeu, prea folositoare pentru tot creştinul

broş. —.08,	leg. —.12
100 " 5.—,	100 " 9.—

Epistolie a Domnului nostru Isus Christos

broş. —.10,	leg. —.15
100 " 8.—,	" 12.—

[409] 2—3

W. Krafft în Sibiu.**Farmacia**

la „mărul de aur al imperului“.

I. PSERHOFER

Viena

Singerstrasse 15.

Pilule curăţitoare de sânge

mai nainte numite **Pilule universale**, merită numirea din urmă, fiindcă au adevărat efectul lor făcător de minuni, căci întrebuinţat fără nici un efect, după folosirea acestor pilule s'a dobândit în nenumărate cazuri şi în timp scurt, însănătoşare deplină. **1 şatula cu 15 pilule în preţ de 21 cr.; un pachet de 6 şatule 1 fl. 5 cr.; comande cu rambursă nefrancată 1 fl. 10 ct.**

Dacă se trimit banii anticipativ, atunci se trimite şi comanda franco şi costă 1 pachet de pilule 1 fl. 25 cr.; 2 pachete 2 fl. 30 cr.; 3 pachete 3 fl. 40 cr.; 4 pachete 4 fl. 40 cr.; 5 pachete 5 fl. 20 cr.; 10 pachete 9 fl. 20 cr. Mai puţin de un pachet nu se trimite.

Au sosit o mulţime de scrisori, prin care consumenţii mulţumesc pentru redobândirea sănătăţii lor în cele mai deosebite şi mai grele boale. Fiecare după-va folosi acest medicament, se va simţi silit a-l recomanda mai departe.

Reproducem câteva dintre mulţimea de scrisori de recunoştinţă.

Leongang, 15 Maiu 1883.

Preaonorate Domnule! Pilulele D-Voastre produc adevărată minune; ele nu sînt ca alte multe mijloace lăudate, ci ele ajută într-adevăr aproape pentru toate.

Din pilulele procurate la Pasi cele mai multe le-am împărţit amicilor şi cunoscuţilor şi au folosit tuturor, chiar şi persoane de o etate înaltă şi cu diferite boale şi dureri auzind că prin ele — dacă nu sănătatea completă, dar totuşi o îmbunătăţire însemnată. Te rog dar' să-mi trimiţi earăşi cinci pachete. Dela mine şi din partea tuturor câţi am avut norocul a ne redobândi prin pilulele D-Voastre sănătatea, — cea mai intimă mulţumită

Martin Deutinger.

Bega-St.-György, 16 Februarie 1882.

Onorate Domnule! Nu Vă pot îndestul exprima mulţumită pentru pilulele D-Voastre, deoarece-ce prelungă ajutorul lui Ddieu, muierea mea, care a suferit ani îndelungaţi de *miserere*, s'a vindecat prin pilulele curăţitoare de sânge ale D-Voastre de această boală, şi deşi deocamdată mai trebuie să folosească, totuşi sănătatea ei e atât de recreată, încât poate să-şi caute earăşi cu vioiciune tinerească de toate ocupaţiunile sale. De această mulţumită a mea Vă rog să faceţi uşor pentru binele tuturor suferitorilor şi Vă rog totodată pentru trimiterea din nou a alor două şatule de pilule şi două bucăţi de săpun chinezesc. Cu deosebită stimă, devotat

Aleisiu Novak.
Grădinar suprem.

Stimate Domnule! Presupunând că toate medicamentele D-Tale vor fi tot aşa de bune ca **renumitul D-Tale balsam în contra degerării**, care în familia mea a făcut un sfârşit repede mai multor cazuri de umflături de degerare, pre lungă toată neîncrederea mea în aşa numitele mijloace de vindecare generale, m'am hotărât totuşi a începe cu pilulele depurative ale D-Tale, pentru a bombarda cu aceste mici globuri durerile mele îndelungate de hemorhoide. Fără întârziere trebuie să-ţi mărturisesc, că suferinţele mele vechi după o întrebuinţare de 4 săptămâni, au încetat cu totul şi că recomand în modul cel mai călduros în cercul amicilor mei aceste pilule. N'am nimic în contra şi dacă vei face întrebuinţare de aceste şire, — dar' fără de publicarea completă a numelui.

Viena, 20 Februarie 1881. Cu toată stima **C. v. T.****Balsam de îngheţătură**

de I. Pserhofer, de mulţi ani recunoscut ca cel mai sigur remediu în contra cuculelor de îngheţ de tot felul, cum şi pentru vindecarea de rane vechi etc. 1 borcanel 40 cr.

Balsam de guşe,

medicament probat contra gîtului, 1 flacon 40 cr.

Esenţa de viaţă

(picături de Praga) în contra stomacului stricat şi durerilor provenite din aceasta de tot soiul, un leac excelent de casă. 1 flacon 20 cr.

Extract de plantagină,

un medicament prea bine cunoscut, excelent leac de casă contra catarului, răguşelei şi tusei etc. 1 flacon 50 cr.

Alifie americană de reumatism,

remediu cu efect grabnic şi sigur, cel mai bun leac la toate relele reumatice, ca: durere de osul spinării, junghiuri, ischias, migrenă, dureri de dinţi, de cap, de urechi etc. etc. 1 fl. 20 cr.

Licor de flori de Alpi,

de W. O. Bernhard. 1 flacon 2 fl. 60 cr., 1/2 flacon 1 fl. 40 cr.

Esenţă pentru ochi

de Romershausen. 1 flacon 2 fl. 50 cr., 1/2 flacon 1 fl. 50 cr.

Pomadă de Tannochinină

de I. Pserhofer, de un şir de ani recunoscută ca cea mai bună dintre toate remediile pentru creşterea părului. Un borcan mare elegant 2 fl.

Pflastru-universal

probat de prof. Steudel, la rane de împuns şi lovituri la toată specia de umflături rele, la umflături ce erup în mod periodic, la ranele şi aprinderile de fite şi la multe alte boale de acest soi. Un borcan 50 cr.

Sare universală de curăţenie

de A. W. Bullrich. Un remediu excelent de casă în contra tuturor urmărilor ale indigestiunii, ca: durere de cap, ameţală, cărcei la stomac, acreală la gît, suferinţe haemoro-diale, înuciure etc. 1 pachet 1 fl.

Rachiu de drojdii.

1 flacon 60 cr.

Prav în contra sudoarei picioarelor.

1 şatula 50 cr.

Medicamente homöopatice de tot soiul se află totdeauna în cantitate suficientă.

Afară de preparatele aici numite se mai află în deposit toate specialităţile farmaceutice indigene şi străine anunţate prin diarele austriace, ear' articoli, cari din întâmplare nu s'ar afla în deposit, se vor comanda de altundeva prompt şi ieftin.

Comande prin postă se vor efectua grabnic dacă se va trimite preţul mai nainte, sau şi prin rambursă postală.

Comande făcute prin trimiterea mai nainte a banilor vin mai ieftin în ceea-ce priveşte porto, decât dacă pachetul comandat sosese cu rambursă postală.

[390] 7—12